

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 1, Article Number:D0042

FINE ARTS

Received: October 2010

Accepted: January 2011

Series : D

ISSN : 1308-7290

© 2010 www.newwsa.com

Damla Bulut

Nigde University

dbulut@nigde.edu.t

Nigde-Turkey

**MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ LİSANS PROGRAMINDA YER ALAN
OKUL DENEYİMİ DERSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ**

ÖZET

Bu araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının lisans programında yer alan okul deneyimi dersine yönelik görüşlerinin tespit edilmesi ve tespit edilen görüşlerin öğrenim görülen üniversite, öğrenim görülen üniversitenin bulunduğu coğrafi bölge ve öğrenim görülen üniversitenin merkeze yakınlık uzaklık durumu değişkenleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Müzik öğretmeni adaylarının okul deneyimi dersini gerekli bir ders olarak gördükleri ancak dersin içeriğine, işleyişine, fakülte ile okul işbirliğine, uygulama öğretim elemanı ile öğretmenin uygulamalarına, uygulama okulundaki öğrenciler ile idarecilerin tutumlarına ve uygulama okulunun fiziksel ve donanımsal şartlarına yönelik eksiklikler gözlemledikleri tespit edilmiştir. Lisans programında yer alan okul deneyimi dersinin işleyişini, etkinliklerini, uygulamalarını ve şartlarını daha işlevsel, daha ilgi çekici ve daha da yeterli düzeye getirmeye yönelik çalışmalar yapılarak müzik öğretmeni adaylarının performanslarının artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Müzik Öğretmeni,
Lisans Programı, Okul Deneyimi Dersi,
Pedagojik Formasyon

**VIEWS OF CANDIDATE MUSIC TEACHERS ABOUT SCHOOL EXPERIENCE
COURSE IN BACHELOR OF SCIENCE PROGRAM**

ABSTRACT

In this research, it is aimed at determining views of candidate music teachers about school experience course in Bachelor of Science program, and researching the determined views according to variables such as kind of university, geographical area of related university and distance of university to city centre. It has been found out that candidate music teachers consider school experience course as necessary, but they observed certain deficiencies in context, process of course, and collaboration between faculty and school, and implementation of practice teacher and teacher, and attitudes of students and administrators in related school, and also physical and hardware conditions of related school. It is recommended that the performances of candidate music teachers is increased by performing studies to make process, activities, implementations and conditions of school experience course in Bachelor Science program more functional, attractive and sufficient.

Keywords: Music Education, Music Teacher,
Bachelor of Science Program, School Experience Course,
Pedagogic Formation

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Eğitim, bireylerin kişisel gelişimlerini sağlayan, onları nitelikli, yaratıcı, gelişmelere açık, doyumlu, mutlu birer birey olarak topluma kazandıran ve böylelikle toplum gelişmesini de sağlayan önemli bir olgudur. Yıldırım'a göre eğitim "insan davranışlarında bilgi, beceri, anlayış, ilgi, tavır, karakter ve önemli sayılan kişilik nitelikleri yönünden belli değişimler sağlamak amacıyla yürütülen düzenli bir etkileşimdir (Celep, 2005: 7-8). Bu etkileşim sürecinde eğitimin nitelikli olmasını etkileyen dört temel öğe bulunmaktadır. Bunlar öğretmen, öğrenci, içerik ve çevredir (Uçan, 2005: 176).

Öğretmen, örgün ve yaygın eğitim kapsamında eğitim öğretim etkinliklerini planlayan, uygulayan ve değerlendiren kişi olarak önem kazanmaktadır. Bu önem doğrultusunda öğretmenin mesleğin gerektirdiği, tutum, davranış, bilgi ve beceriyi kazanmış olması beklenmektedir. Türkmen'e göre (2003: 22) öğretmenlik, devletin belirlediği eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir uzmanlık mesleğidir ve bu mesleğe hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon kapsamında verilen dersler ile sağlanır. Bununla birlikte öğretmen olan bir kişinin, başarılı olabilmesi, yeterli derecede bilgi birikimine ve öğretmenlik formasyonuna sahip olmasının yanında toplum kültürü, öğretmenlik deneyimi ve uygulamaları konusunda da yeterli olmasını gerektirmektedir. Çünkü, öğretmenlik mesleği bilgi ve deneyimin bütünü olan bir iştir (Ertuğrul, 2006: 10). Demirtaş ve Güneş'e göre ise (2004: iii) öğretmenlik büyük ölçüde hizmet içinde edinilen deneyimlerle öğrenilen ve geliştirilen bir meslektir, ancak öğretmen adaylarının hizmet öncesinde eğitim fakültelerinde almış oldukları meslek derslerinin onları mesleğe hazırlamadaki yeri ve önemi de büyüktür. Bu dersler içerisinde özellikle MEB okulları ile işbirliği içerisinde yürütülen Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması derslerinin ayrı bir yeri vardır. Öğretmen adayları bu dersler aracılığıyla okullarda ve sınıflarda gözlemler yaparak öğretmenlik mesleğinin inceliklerini kavrayabilecek ve öğretmenlik yapabilir hale geleceklerdir.

Her öğretmenlik mesleğinde olduğu gibi müzik öğretmenliği mesleğinde de öğretmen adayları hizmet içi eğitime söz konusu uygulamalar ile hazırlanmaktadır. Hizmet öncesinde nitelikli olarak yetişmiş, müzik eğitimciliğini seven, neyi nasıl yapacağını bilen, yaptığı işten sonuç ve verim alan, işlevi olan, değerli bir kültür ve uygarlık ögesi halinde var olan bir müzik öğretmenin, işinden zevk alacağı, yaşamından hoşnut olacağı, sevimli görüneceği, öğrencisini seveceği, öğrencisinin de onu seveceği ve ona dolayısıyla müziğe bağlanacağı bir gerçektir (Say, 2005: 41). Bu gerçekten yola çıkarak müzik öğretmenin, örgün müzik eğitimi sürecinin temel bir ögesi olarak, öğrencide, müzik eğitiminin hedefleri doğrultusunda belirli davranış değişiklikleri oluşturmakla görevli olduğu ve bu görevinin üstesinden gelebilmesi için belli niteliklere sahip olmak zorunda olduğu söylenebilir. Bu zorunluluk belli bireyleri müzik öğretmeni olarak yetiştirmeyi, yani "müzik öğretmenliği eğitimi'ni gerekli kılmaktadır, çünkü, müzik öğretmenliği nitelikleri, herhangi bir ortamda gelişigüzel etkileşimler yoluyla değil, belirli bir ortamda planlı bir eğitim çerçevesinde düzenli etkileşimlerle kazanılır, kazandırılır. Böyle bir eğitimin yapıldığı yer ise, kuşkusuz "okul" dur (Uçan, 2005: 177).

Ülkemizde müzik öğretmenliği eğitimi lisans düzeyinde yürütülen programlar doğrultusunda eğitim fakültelerinin güzel sanatlar eğitimi bölümleri kapsamında yer alan müzik eğitimi anabilim dalları tarafından yürütülmektedir. Tüm öğretmenlik eğitimi alanlarında olduğu

gibi müzik öğretmenliği lisans programı da genel kültür, alan ve alan eğitimi ile öğretmenlik meslek bilgisi derslerinden oluşmaktadır. Bu dersler içerisinde öğretmenlik meslek bilgisi dersleri müzik öğretmeni adaylarının alan bilgilerini meslek yaşantılarına aktarabilme bilgilerini veren ve bu bilgileri uygulama olanağı sağlayan önemli derslerdir. Bu dersler içerisinde yer alan okul deneyimi dersi ise müzik öğretmeni adaylarının genel müzik eğitiminin mesleki uygulamalarına yönelik gözlem fırsatını buldukları ilk ders olması bakımından büyük önem taşımaktadır.

Borich, eğitim bilimi açısından gözlem yapmanın amaçlarını;

- Özellikle öğrencinin bakış açısını anlamayı kolaylaştıracak olan empati kurmayı sağlamak,
- Deneyimli ve yeni öğretmenlerle işbirliğine dayalı ilişkiler kurmak,
- Yapılan değerlendirmelerde gerçekçi olmayı öğrenmek,
- Kendi öğretim tarzını ortaya koyabilmek için mesleki amaçlar geliştirmek,
- Kendiliğinden yargılar geliştirebilmek ve içgüdülerine güvenmek,
- Öğretmenlik mesleğine ve öğrettiği derse isteklilik kazanmak,
- Olaylara esnek bakabilmek, yeni şeyler denemek ve risk alabilmek,
- Etkili bir öğretmenlik için gerekli olan özgüveni kazanmak, olarak özetlemektedir (Selçuk, 2000: 2)

Okul deneyimi dersi müzik öğretmenliği eğitimi lisans programında (YÖK, 2007) "Öğretmenin ve bir öğrencinin okuldaki bir gününü gözleme, öğretmenin bir dersi işlerken dersi nasıl düzenlediğini, dersi hangi aşamalara böldüğünü, öğretim yöntem ve tekniklerini nasıl uyguladığını, derste ne tür etkinliklerden yararlandığını, dersin yönetimi için ve sınıfın kontrolü için öğretmenin neler yaptığını, öğretmenin dersi nasıl bitirdiğini ve öğrenci çalışmalarını nasıl değerlendirdiğini gözleme, okulun örgüt yapısını, okul müdürünün görevini nasıl yaptığını ve okulun içinde yer aldığı toplumla ilişkilerini inceleme, okul deneyimi çalışmalarını yansıtıcı portfolyo hazırlama" olarak tanımlanmaktadır. Belirtilen tanımdan hareket ile müzik öğretmeni adaylarının okul deneyimi dersi kapsamında uygulama öğretmenini, söz konusu öğretmenin işlediği dersi, uygulama okulundaki öğrencileri, uygulama okulunu, uygulama okulundaki idaricileri gözlemlemesi ve bu gözlemlerini değerlendirerek mesleki hayatına olumlu olarak yansıtması beklenmektedir. Bu beklentinin gerçekleşmesi müzik öğretmeni adaylarının hem almış oldukları okul deneyimi dersi kapsamında edindikleri bilgiler ile hem de uygulama okulunda yapmış oldukları gözlemler ile doğrudan ilişkilidir. Dolayısıyla müzik öğretmeni adaylarının okul deneyimi dersine yönelik görüşleri içerik ve uygulamanın örtüşmesini ortaya çıkarması bakımından önem taşımaktadır. Bu önem doğrultusunda araştırmada müzik öğretmeni adaylarının lisans programında yer alan okul deneyimi dersine yönelik görüşlerinin tespit edilmesi ve tespit edilen görüşlerin öğrenim görülen üniversite, öğrenim görülen üniversitenin bulunduğu coğrafi bölge ve öğrenim görülen üniversitenin merkeze yakınlık uzaklık durumu değişkenleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Araştırma, müzik öğretmeni adaylarının genel müzik eğitiminin mesleki uygulamalarına yönelik gözlem yapmalarına fırsat veren ve alan bilgilerini meslek yaşantılarına aktarabilme ve uygulayabilme olanağını sağlayan ilk ders olan okul deneyimi dersine yönelik görüşlerini tespit etmeye ve tespit edilen görüşlerin bazı değişkenler

açısından incelenmesine olanak vermesi bakımından önemlidir. Ayrıca araştırma okul deneyimi dersinin işleyişine yönelik karşılaşılan sorunların giderilmesine ve söz konusu dersin daha işlevsel olabilmesine yönelik öneriler geliştirmesi bakımından da önem taşımaktadır.

3. YÖNTEM (METHOD)

Araştırma betimsel niteliktedir. Araştırmanın evrenini Türkiye’de müzik öğretmenliği eğitimi veren anabilim dallarının 4. sınıfında öğrenim gören müzik öğretmeni adayları, örneklemini ise 2009-2010 eğitim öğretim yılında müzik öğretmenliği eğitimi veren kurumlar içerisinde en eski kurum olması sebebiyle araştırmada merkez olarak kabul edilen Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalının 4. sınıfında öğrenim gören müzik öğretmeni adayları ile merkeze yakın-merkezden uzak olarak tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen Niğde, Abant İzzet Baysal, Selçuk, Pamukkale, Balıkesir ve Ondokuz Mayıs Üniversitelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dallarının 4. sınıfında öğrenim gören 159 müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırmada Gazi, Niğde, Selçuk ve Abant İzzet Baysal Üniversitelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları merkeze yakın, Pamukkale, Balıkesir ve 19 Mayıs Üniversitelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları merkeze uzak üniversiteler olarak kabul edilmiştir.

Araştırmada konunun kuramsal temellerinin oluşturulması aşamasında literatür taraması yapılmıştır. Bunun yanında müzik eğitimi anabilim dallarının 4. sınıfında öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının lisans programında yer alan Okul Deneyimi dersine yönelik görüşlerinin tespit edilmesi amacıyla söz konusu öğretmen adaylarına anket uygulanmıştır. Uygulanan anket araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Anketin kapsam geçerliliğini belirlemek amacıyla ilgili literatür incelenmiş, uzman görüşleri alınmış ve 2009-2010 eğitim öğretim yılında Niğde Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalının 4. sınıfında öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının Okul Deneyimi dersi haftalık gözlem raporları değerlendirilmiştir. Anketin yapı geçerliliği ve güvenilirliğini belirleyebilmek için ise 2010 yılının Mayıs ayında Niğde Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalının 4. sınıfında öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarından oluşan 20 kişilik pilot gruba ön deneme yapılmıştır. Ön deneme sonuçları doğrultusunda başlangıçta 45 soru olarak hazırlanan anketin ilk analiz sonucu faktör yükü düşük (faktör yükü $< ,30$) olan 7 madde tespit edilmiştir. Bu yedi madde anketten çıkarılmış ve son hali 38 sorudan oluşan anketin güvenirliliğinin göstergesi olarak alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Buna göre ölçeğin hesaplanan cronbach alfa güvenirlilik katsayısı ,80 olarak tespit edilmiştir. Ankette yer alan aralıkların eşit olduğu (4/5) düşüncesinden hareket ederek seçeneklere ait sınırlar: Hiç Katılmıyorum (1) 1.00 -1.80; Az Katılıyorum (2) 1.81-2.60; Orta Ölçüde Katılıyorum (3) 2.61-3.40; Büyük Ölçüde Katılıyorum (4) 3.41-4.20; Tamamen Katılıyorum (5) 4.21-5.00 olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen veriler istatistiksel işlemlere tabii tutulup analiz edilmiştir. İstatistiksel çözümler için SPSS paket programından yararlanılmıştır. Anılan paket programdan yararlanarak; 1. Müzik öğretmeni adaylarının lisans programında yer alan Okul Deneyimi dersine yönelik görüşleri belirlenmiştir. Bunun için frekans (f), aritmetik ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapma (ss) hesapları yapılmıştır. 2. Müzik öğretmeni adaylarının lisans programında yer alan Okul Deneyimi dersine yönelik görüşleri arasında öğrenim görülen üniversite ve öğrenim görülen üniversitenin bulunduğu coğrafi bölge değişkenleri açısından farklılık olup olmadığının belirlenmesinde aritmetik ortalama ($\bar{X}$), standart

sapma (ss), One-Way Anova Tekniği ve Scheffe testi uygulanmıştır. 3. Muzik oğretmeni adaylarının lisans programında yer alan Okul Deneyimi dersine yonelik goruşleri arasında oğrenim goruşen universitenin merkeze yakınlık uzaklık durumu değişkeni açısından farklılık olup olmadığının belirlenmesinde ise Independent-Samples T Test uygulanmıştır. Goruşler arasındaki farklılıkların test edilmesinde anlamlılık duzeyi $\alpha= 0.05$ alınmıştır.

4. BULGULAR VE YORUM (RESULTS AND COMMENT)

Bu bolumde arastırma bulguları ve bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlar yer almaktadır.

Tablo 1. Muzik oğretmeni adaylarının lisans programında yer alan okul deneyimi dersine yonelik goruşleri
(Table 1. Views of candidate music teachers about school experience course in bachelor of science program)

SEÇENEKLER	f	$\bar{X}$	ss
Okul deneyimi dersinin gerekli bir ders olduğunu düşünüyorum	159	4,61	0,82
Okul deneyimi dersi ile oğretmenlik mesleğini tanıdım ve sevdim	158	3,51	1,19
Okul deneyimi dersi ile oğretmenlik mesleğine yonelik tecrübe kazandığımı düşünüyorum	159	3,98	1,12
Okul deneyimi dersi ile olçme-değerlendirme becerimin geliştiğini düşünüyorum	157	3,30	1,32
Okul deneyimi dersi ile ders planı hazırlamayı oğrendim	156	3,44	1,32
Okul deneyimi dersi ile ders anlatırkenki heyecanın nasıl kontrol edileceğini oğrendim	158	3,35	1,36
Okul deneyimi dersi ile kazandırılmak istenen hedef davranışları tam olarak kazandığımı düşünüyorum	157	3,50	1,16
Okul deneyimi dersi için belirlenen bir dönemlik sürenin okulu, oğrencileri, oğretmenleri tanımak için yeterli olduğunu düşünüyorum	158	2,61	1,30
Lisans eğitimim boyunca oğrendiklerimi uygulama okulundaki gözlemlerime yansıtılabildiğini düşünüyorum	158	3,48	1,32
Okul deneyimi dersinin fakülte ve okul tarafından önemsendiğini düşünüyorum	157	3,55	1,16
Fakülte ile okulun işbirliğine yonelik sıkıntılar yaşandığını düşünüyorum	159	3,10	1,21
Bölüm derslerinin yoğunluğu okul deneyimi uygulamalarını olumsuz olarak etkilemektedir	157	3,64	1,30
Uygulama okulundaki gözlemlerim alana ait bilgilerin tek başına kullanılmasının yetersiz olduğunu gösterdi	155	3,12	1,34
Uygulama okulundaki gözlemlerimin mesleki gelişimime katkı sağladığını düşünüyorum	157	4,16	0,98
Uygulama okulunda hiçbir sıkıntı yaşamadım	158	3,66	1,24
Uygulama okulunda yaptığım gözlemlere yonelik rapor hazırlamanın gerekli olduğunu düşünüyorum	158	2,98	1,35
Uygulama okulundaki gözlemlerime yonelik rapor hazırlamaktan sıkılıyorum	158	3,37	1,36
Okul deneyimi dersinde gereğinden çok rapor hazırlandığını düşünüyorum	156	3,37	1,29
Uygulama okulundaki gözlemlerim ile okulun işleyişine yonelik çok şey oğrendim	158	3,76	1,17
Uygulama okulundaki gözlemlerim ile okulun örgütsel yapısını anladım	158	3,47	1,25

Tablo 1'e devam			
Uygulama okuluna yönlendirilen aday öğretmen sayısının fazla olduğunu düşünüyorum	156	3,12	1,41
Uygulama okuluna yönlendirilen aday öğretmen sayısının fazla olması yapılan etkinliklerin niteliğini azaltmaktadır	158	2,92	1,32
Uygulama okulundaki öğrencilerin derslerdeki olumsuz tavırları derse olan ilgimi olumsuz olarak etkiledi	158	2,32	1,16
Uygulama öğretim elemanının gözlem raporlarına gereğinden fazla önem verdiğini düşünüyorum	159	3,04	1,39
Uygulama öğretim elemanı görevlerini yerine getirmektedir	153	4,12	1,16
Uygulama okulundaki öğretmenlerin bu dersin içeriğini bilmediğini düşünüyorum	153	2,45	1,39
Uygulama okulundaki öğretmenlerin bu dersin amacına uygun davranmadıklarını düşünüyorum	159	2,49	1,41
Uygulama okulundaki öğretmenlerin ders anlatım yöntemlerinin etkili olmadığını düşünüyorum	157	2,99	1,44
Uygulama okulundaki öğretmenlerin öğretmen adaylarından çekindiklerini düşünüyorum	159	2,43	1,39
Uygulama okulundaki öğretmenlerin derslerine gereken önemi ve özeni göstermediklerini düşünüyorum	159	2,68	1,43
Uygulama okulundaki öğretmenlerin bizlere olumlu birer örnek olduklarını düşünüyorum	158	3,49	1,20
Uygulama okulundaki öğretmenlerin çalışmalarımızda bizleri güdüleyici davranmaktadır	157	3,88	1,14
Uygulama okulundaki idareciler devam konusunda anlayışlı davranmaktadır	156	3,53	1,37
Uygulama okulundaki idarecilerin bizlere gereken ilgiyi göstermediklerini düşünüyorum	157	2,54	1,41
Uygulama okulundaki idarecilerin bizlere okulu tanımamızda iyi birer rehber olduklarını düşünüyorum	158	3,02	1,34
Uygulama okulundaki ortam derslerin sağlıklı yürümesini engellemektedir	158	2,83	1,34
Uygulama okulundaki fiziksel şartlar eğitim-öğretim etkinliklerini olumsuz olarak etkilemektedir	159	2,76	1,32
Uygulama okulundaki araç-gereçlerin yetersizliği eğitim-öğretim etkinliklerini olumsuz olarak etkilemektedir	159	2,98	1,43

Tablo 1.'de yer müzik öğretmeni adaylarının görüşleri aritmetik ortalamalar doğrultusunda değerlendirildiğinde;

Okul deneyimi dersinin gerekli bir ders olduğunu düşünüyorum ($\bar{X}=3,50$) görüşlerine tamamen katıldıkları görülmektedir. Bu bulgular doğrultusunda müzik öğretmeni adaylarının okul deneyimi dersini gerekli bir ders olarak gördükleri söylenebilir.

Okul deneyimi dersi ile öğretmenlik mesleğini tanıdım ve sevdim ($\bar{X}=3,51$), okul deneyimi dersi ile öğretmenlik mesleğine yönelik tecrübe kazandığımı düşünüyorum ($\bar{X}=3,98$), okul deneyimi dersi ile ders planı hazırlamayı öğrendim ($\bar{X}=3,44$), okul deneyimi dersi ile kazandırılmak istenen hedef davranışları tam olarak kazandığımı düşünüyorum ($\bar{X}=3,50$), lisans eğitimim boyunca öğrendiklerimi uygulama okulundaki gözlemlerime yansıtabildiğimi düşünüyorum ($\bar{X}=3,48$), okul deneyimi dersinin fakülte ve okul tarafından önemsendiğini düşünüyorum ($\bar{X}=3,55$), bölüm derslerinin yoğunluğu okul deneyimi uygulamalarını olumsuz olarak etkilemektedir ($\bar{X}=3,64$), uygulama okulundaki gözlemlerimin mesleki gelişime katkı sağladığını düşünüyorum,

($\bar{X}=4,16$), uygulama okulunda hiçbir sıkıntı yaşamadım ($\bar{X}=3,66$), uygulama okulundaki gözlemlerim ile okulun işleyişine yönelik çok şey öğrendim ($\bar{X}=3,76$), uygulama okulundaki gözlemlerim ile okulun örgütsel yapısını anladım ($\bar{X}=3,47$), uygulama öğretim elemanı görevlerini yerine getirmektedir ($\bar{X}=4,12$), uygulama okulundaki öğretmenlerin bizlere olumlu birer örnek olduklarını düşünüyorum ($\bar{X}=3,49$), uygulama okulundaki öğretmenler çalışmalarımızda bizleri güdüleyici davranmaktadır ($\bar{X}=3,88$), uygulama okulundaki idareciler devam konusunda anlayışlı davranmaktadır ($\bar{X}=3,53$) görüşlerine büyük ölçüde katıldıkları görülmektedir.

Bu bulgular doğrultusunda müzik öğretmeni adaylarının okul deneyimi dersi ile öğretmenlik mesleğini tanıyıp sevmelerinin, öğretmenlik mesleğine yönelik tecrübe kazanmalarının, ders planı hazırlayabilmelerinin, lisans eğitimi boyunca öğrendiklerini uygulama okulundaki gözlemlerine yansıtılabilmelerinin, mesleki gelişimlerinin, okulun işleyişi hakkında bilgilenmelerinin, okulun örgütsel yapısını anlamalarının büyük ölçüde sağlandığı söylenebilir. Okul deneyimi dersi ile istenen hedef davranışları tam olarak kazandığını düşünen ve uygulama okulunda hiçbir sıkıntı yaşamadığını belirten müzik öğretmeni adaylarının çoğunlukta olması dersin mevcut işlenişinde sorun bulunmadığını ve yaşanacak sıkıntıların aşılabilecek düzeyde olduklarını düşündürmektedir. Yine okul deneyimi dersinin fakülte ve okul tarafından önemsendiğini, uygulama öğretim elemanı görevlerini yerine getirdiğini, uygulama okulundaki öğretmenlerin kendilerine olumlu birer örnek olduğunu, uygulama okulundaki öğretmenlerin çalışmalarında kendilerine güdüleyici davrandıklarını ve uygulama okulundaki idarecilerin devam konusunda anlayışlı davrandıklarını belirten müzik öğretmeni adaylarının çoğunlukta olması dersin fakülte ve okul işbirliğinde istenilen hedeflere yönelik planlanıp yürütüldüğünü göstermektedir. Ancak müzik öğretmeni adaylarının büyük çoğunluğunun bölüm derslerinin yoğunluğu okul deneyimi uygulamalarını olumsuz olarak etkilemektedir görüşünü benimsemeleri bölüm derslerinin uygulama okulundaki öğretmen adayı performansını etkilediği ve bu performansın yükseltilmesine yönelik iyileştirmeler yapılması gerektiğini düşündürmektedir.

Okul deneyimi dersi ile ölçme-değerlendirme becerimin geliştiğini düşünüyorum ($\bar{X}=3,30$), okul deneyimi dersi ile ders anlatırkenki heyecanın nasıl kontrol edileceğini öğrendim ($\bar{X}=3,35$), okul deneyimi dersi için belirlenen bir dönemlik sürenin okulu, öğrencileri, öğretmenleri tanımak için yeterli olduğunu düşünüyorum ($\bar{X}=2,61$), fakülte ile okulun işbirliğine yönelik sıkıntılar yaşandığını düşünüyorum ($\bar{X}=3,10$), uygulama okulundaki gözlemlerim alana ait bilgilerin tek başına kullanılmasının yetersiz olduğunu gösterdi ($\bar{X}=3,12$), uygulama okulunda yaptığım gözlemlere yönelik rapor hazırlamanın gerekli olduğunu düşünüyorum ($\bar{X}=2,98$), uygulama okulundaki gözlemlerime yönelik rapor hazırlamaktan sıkılıyorum ($\bar{X}=3,37$), okul deneyimi dersinde gereğinden çok rapor hazırlandığını düşünüyorum ($\bar{X}=3,37$), uygulama okuluna yönlendirilen aday öğretmen sayısının fazla olduğunu düşünüyorum ($\bar{X}=3,12$), uygulama okuluna yönlendirilen aday öğretmen sayısının fazla olması yapılan etkinliklerin niteliğini azaltmaktadır ($\bar{X}=2,92$), uygulama öğretim elemanının gözlem raporlarına gereğinden fazla önem verdiğini düşünüyorum ($\bar{X}=3,04$), uygulama okulundaki öğretmenlerin ders anlatım yöntemlerinin etkili olmadığını düşünüyorum ($\bar{X}=2,99$), uygulama okulundaki öğretmenlerin derslerine gereken önemi ve özeni göstermediklerini düşünüyorum ($\bar{X}=2,68$), uygulama okulundaki

idarecilerin bizlere okulu tanımamızda iyi birer rehber olduklarını düşünüyorum ($\bar{X}=3,02$), uygulama okulundaki ortam derslerin sağlıklı yürümesini engellemektedir ($\bar{X}=2,83$), uygulama okulundaki fiziksel şartlar eğitim-öğretim etkinliklerini olumsuz olarak etkilemektedir ($\bar{X}=2,76$), uygulama okulundaki araç-gereçlerin yetersizliği eğitim-öğretim etkinliklerini olumsuz olarak etkilemektedir ($\bar{X}=2,98$) görüşlerine orta ölçüde katıldıkları görülmektedir.

Bu bulgular doğrultusunda müzik öğretmeni adaylarının, okul deneyimi dersi ile ölçme-değerlendirme becerilerinin gelişmesinin ve ders anlatırkenki heyecanın nasıl kontrol edileceğinin orta ölçüde sağlandığı, okul deneyimi dersi için belirlenen bir dönemlik sürenin okulu, öğrencileri, öğretmenleri tanımak için orta ölçüde yeterli olduğu, fakülte ile okulun işbirliğine yönelik sıkıntılar yaşandığını, uygulama okulundaki gözlemlerin alana ait bilgilerin tek başına kullanılmasının anlamsız olduğunu, uygulama okulunda yaptığım gözlemlere yönelik rapor hazırlamanın gerekli olduğunu, uygulama okulundaki gözlemlere yönelik rapor hazırlamaktan sıkıldıklarını, okul deneyimi dersinde gereğinden çok rapor hazırlandığını, uygulama öğretim elemanının gözlem raporlarına gereğinden fazla önem verdiğini, uygulama okulundaki öğretmenlerin ders anlatım yöntemlerini etkili olmadığını, uygulama okuluna yönlendirilen aday öğretmen sayısı fazla olduğunu, uygulama okuluna yönlendirilen aday öğretmen sayısının fazla olması yapılan etkinliklerin niteliğini azalttığını, uygulama okulundaki öğretmenlerin derslerine gereken önemi ve özeni göstermediklerini, uygulama okulundaki idarecilerin bizlere okulu tanımamızda iyi birer rehber olduklarını, uygulama okulundaki ortam derslerin sağlıklı yürümesini engellediğini, uygulama okulundaki fiziksel şartlar ile araç-gereçlerin yetersizliği eğitim-öğretim etkinliklerini olumsuz olarak etkilediğini orta ölçüde düşündükleri söylenebilir. Müzik öğretmeni adaylarının derse, fakülte ile okulun işbirliğine, uygulama öğretim elemanı ve öğretmenine, uygulama okulu idarecilerine ve uygulama okulundaki fiziksel şartlar ile araç-gereçlere yönelik pek çok görüşünün orta ölçüde olası söz konusu işleyişi, etkinlikleri ve şartları daha işlevsel, daha ilgi çekici ve daha da yeterli düzeye getirmeye yönelik çalışmalar yapılması gerektiğini düşündürmektedir.

Uygulama okulundaki öğrencilerin derslerdeki olumsuz tavırları derse olan ilgimi olumsuz olarak etkiledi ($\bar{X}=2,32$), uygulama okulundaki öğretmenlerin bu dersin içeriğini bilmediklerini düşünüyorum ($\bar{X}=2,45$), uygulama okulundaki öğretmenlerin bu dersin amacına uygun davranmadıklarını düşünüyorum ($\bar{X}=2,49$), uygulama okulundaki öğretmenlerin öğretmen adaylarından çekindiklerini düşünüyorum ($\bar{X}=2,43$), uygulama okulundaki idarecilerin bizlere gereken ilgiyi göstermediklerini düşünüyorum ($\bar{X}=2,54$) görüşlerine az katıldıkları görülmektedir.

Bu bulgular doğrultusunda müzik öğretmeni adaylarının, derse olan ilgilerinin uygulama okulundaki öğrencilerin derslerdeki olumsuz tavırlarından etkilendiğini, uygulama okulundaki öğretmenlerin dersin içeriğini bilmediklerini, dersin amacına uygun davranmadıklarını ve öğretmen adaylarından çekindiklerini, uygulama okulundaki idarecilerin kendilerine gereken ilgiyi göstermediklerini az da olsa düşündükleri söylenebilir. Müzik öğretmeni adaylarının uygulama okulundaki performanslarının yükseltilmesi için kendilerini her yönden söz konusu ortamda rahat hissetmeleri ve kendilerini o ortamın bir parçası olarak görmelerinin büyük önemi olduğu düşünülmektedir. Bu nedenler ile uygulama okulundaki öğrenci, öğretmen ve idarecilerin gözlenen mevcut

eksikliklerinin giderilmesine yönelik dönütlerin sağlanması gerektiği söylenebilir.

Tablo 2. Müzik öğretmeni adaylarının lisans programında yer alan okul deneyimi dersine yönelik görüşlerinin öğrenim görülen üniversiteye göre farklılık durumu
(Table 2. Variation of views of candidate music teachers about school experience course in bachelor of science program according to kind of university)

Sorular	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P	Anlam
1. Soru	Gruplar Arası	8,36	6	1,39	2,17	0,05	-
	Grup İçİ	97,45	152	0,64			
2. Soru	Gruplar Arası	22,46	6	3,74	2,84	0,012*	1-7 7-1
	Grup İçİ	199,03	151	1,31			
3. Soru	Gruplar Arası	10,37	6	1,73	1,40	0,21	-
	Grup İçİ	188,55	152	1,24			
4. Soru	Gruplar Arası	6,85	6	1,14	0,64	0,70	-
	Grup İçİ	266,08	150	1,77			
5. Soru	Gruplar Arası	39,20	6	6,53	4,25	0,001*	2-3 3-2
	Grup İçİ	229,28	149	1,54			
6. Soru	Gruplar Arası	12,81	6	2,14	1,17	0,32	-
	Grup İçİ	275,04	151	1,82			
7. Soru	Gruplar Arası	5,89	6	0,98	0,72	0,63	-
	Grup İçİ	203,36	150	1,36			
8. Soru	Gruplar Arası	9,30	6	1,55	0,92	0,48	-
	Grup İçİ	254,37	151	1,69			
9. Soru	Gruplar Arası	9,74	6	1,62	0,94	0,47	-
	Grup İçİ	261,66	151	1,73			
10. Soru	Gruplar Arası	27,35	6	4,56	3,73	0,002*	1-7 7-1 3-7 7-3
	Grup İçİ	183,54	150	1,22			
11. Soru	Gruplar Arası	16,65	6	2,78	1,96	0,08	-
	Grup İçİ	215,74	152	1,42			
12. Soru	Gruplar Arası	35,18	6	5,86	3,84	0,001*	1-3 3-1
	Grup İçİ	229,13	150	1,53			
13. Soru	Gruplar Arası	19,78	6	3,30	1,91	0,08	-
	Grup İçİ	254,89	148	1,72			
14. Soru	Gruplar Arası	12,52	6	2,09	2,26	0,04*	1-7 7-1
	Grup İçİ	138,50	150	0,92			
15. Soru	Gruplar Arası	8,57	6	1,43	0,93	0,48	-
	Grup İçİ	232,98	151	1,54			
16. Soru	Gruplar Arası	32,96	6	5,49	3,27	0,005*	5-6 6-5
	Grup İçİ	253,99	151	1,68			
17. Soru	Gruplar Arası	3,89	6	0,65	0,34	0,91	-
	Grup İçİ	285,08	151	1,89			
18. Soru	Gruplar Arası	15,06	6	2,51	1,54	0,17	-
	Grup İçİ	243,11	149	1,63			
19. Soru	Gruplar Arası	12,71	6	2,12	1,58	0,15	-
	Grup İçİ	202,15	151	1,34			
20. Soru	Gruplar Arası	12,73	6	2,12	1,38	0,23	-
	Grup İçİ	232,61	151	1,54			
21. Soru	Gruplar Arası	11,21	6	1,87	0,94	0,47	-
	Grup İçİ	297,48	149	2,00			
22. Soru	Gruplar Arası	7,50	6	1,25	0,71	0,65	-
	Grup İçİ	267,591	151	1,77			
23. Soru	Gruplar Arası	12,10	6	2,02	1,54	0,17	-
	Grup İçİ	198,43	151	1,31			
24. Soru	Gruplar Arası	12,69	6	2,12	1,10	0,37	-
	Grup İçİ	292,00	152	1,92			
25. Soru	Gruplar Arası	15,81	6	2,64	2,06	0,06	-
	Grup İçİ	186,83	146	1,28			
26. Soru	Gruplar Arası	44,75	6	7,46	4,37	0,000*	2-3 3-2
	Grup İçİ	249,13	146	1,71			
27. Soru	Gruplar Arası	18,84	6	3,14	1,62	0,15	-
	Grup İçİ	294,90	152	1,94			
28. Soru	Gruplar Arası	30,37	6	5,06	2,59	0,02*	1-5 5-1
	Grup İçİ	293,60	150	1,96			

29.	Gruplar Arası	13,07	6	2,18	1,13	0,35	-
Soru	Grup İçi	291,85	152	1,92			
30.	Gruplar Arası	24,69	6	4,12	2,09	0,06	-
Soru	Grup İçi	299,95	152	1,97			
31.	Gruplar Arası	22,48	6	3,75	2,79	0,01*	2-7
Soru	Grup İçi	203,00	151	1,34			7-2
32.	Gruplar Arası	11,69	6	1,95	1,53	0,17	-
Soru	Grup İçi	191,01	150	1,27			
33.	Gruplar Arası	24,81	6	4,13	2,32	0,04*	2-7
Soru	Grup İçi	266,04	149	1,79			7-2
34.	Gruplar Arası	15,14	6	2,52	1,28	0,27	-
Soru	Grup İçi	295,84	150	1,97			
35.	Gruplar Arası	48,63	6	8,11	5,22	0,000*	2-3
Soru	Grup İçi	234,31	151	1,55			3-2
							1-7
							7-1
36.	Gruplar Arası	13,42	6	2,24	1,27	0,28	-
Soru	Grup İçi	266,97	151	1,77			
37.	Gruplar Arası	4,80	6	0,80	0,45	0,85	-
Soru	Grup İçi	270,64	152	1,78			
38.	Gruplar Arası	12,54	6	2,09	1,02	0,41	-
Soru	Grup İçi	311,36	152	2,05			

(*) işareti farkın anlamlı olduğunu göstermektedir; $p < 0.05$

(Üniversiteler = Gazi 1, Niğde 2, Selçuk 3, Pamukkale 4, Abant İzzet Baysal 5, 19 Mayıs 6, Balıkesir 7)

Tablo 2.'de yer alan müzik öğretmeni adaylarının lisans programında yer alan okul deneyimi dersine yönelik görüşleri arasında öğrenim görülen üniversiteye göre farklılık olup olmadığı incelendiğinde;

Okul deneyimi dersi ile öğretmenlik mesleğini tanıdım ve sevdim ($0,05 > 0,012$), okul deneyimi dersi ile ders planı hazırlamayı öğrendim ($0,05 > 0,001$), okul deneyimi dersinin fakülte ve okul tarafından önemsendiğini düşünüyorum ($0,05 > 0,002$), bölüm derslerimin yoğunluğu okul deneyimi uygulamalarımı olumsuz olarak etkilemektedir ($0,05 > 0,001$), uygulama okulundaki gözlemlerimin mesleki gelişimime katkı sağladığını düşünüyorum ($0,05 > 0,04$), uygulama okulunda yaptığım gözlemlere yönelik rapor hazırlamanın gerekli olduğunu düşünüyorum ($0,05 > 0,005$), uygulama okulundaki öğretmenlerin bu dersin içeriğini bilmediğini düşünüyorum ($0,05 > 0,000$), uygulama okulundaki öğretmenlerin ders anlatım yöntemlerinin etkili olmadığını düşünüyorum ($0,05 > 0,02$), uygulama okulundaki öğretmenlerin bizlere olumlu birer örnek olduklarını düşünüyorum ($0,05 > 0,01$), uygulama okulundaki idareciler devam konusunda anlayışlı davranmaktadır ($0,05 > 0,04$) ve uygulama okulundaki idarecilerin bizlere okulu tanımamızda iyi birer rehber olduklarını düşünüyorum ($0,05 > 0,000$) görüşlerinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Müzik öğretmeni adaylarının görüşlerine ilişkin aritmetik ortalamalar 2. soruda Balıkesir Üniversitesinde ($\bar{X}=4,18$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, Gazi Üniversitesinde ($\bar{X}=3,00$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre, 5. soruda Niğde Üniversitesinde ($\bar{X}=4,23$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, Selçuk Üniversitesinde ($\bar{X}=2,87$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre, 10. soruda Balıkesir Üniversitesinde ($\bar{X}=3,65$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, Gazi Üniversitesinde ($\bar{X}=3,20$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre ve Balıkesir Üniversitesinde ($\bar{X}=3,65$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, Selçuk Üniversitesinde ($\bar{X}=3,07$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre, 14. soruda Balıkesir Üniversitesinde ($\bar{X}=4,65$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, Gazi Üniversitesinde ($\bar{X}=3,84$) öğrenim

gören müzik öğretmeni adaylarına göre, 16. soruda Abant İzzet Baysal Üniversitesinde ($\bar{X}=3,48$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, 19 Mayıs Üniversitesinde ($\bar{X}=2,05$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre, 31. soruda Balıkesir Üniversitesinde ($\bar{X}=4,00$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, Niğde Üniversitesinde ($\bar{X}=2,82$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre, 33. soruda Balıkesir Üniversitesinde ($\bar{X}=4,12$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, Niğde Üniversitesinde ($\bar{X}=2,60$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre, 35. soruda Selçuk Üniversitesinde ($\bar{X}=3,26$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, Niğde Üniversitesinde ($\bar{X}=1,81$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre ve Abant İzzet Baysal Üniversitesinde ($\bar{X}=3,12$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, Niğde Üniversitesinde ($\bar{X}=1,81$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre daha olumlu, 12. soruda Selçuk Üniversitesinde ($\bar{X}=4,20$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, Gazi Üniversitesinde ($\bar{X}=3,04$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre, 26. soruda Niğde Üniversitesinde ($\bar{X}=3,32$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, Selçuk Üniversitesinde ($\bar{X}=1,76$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre, 28. soruda Gazi Üniversitesinde ($\bar{X}=3,52$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, Abant İzzet Baysal Üniversitesinde ($\bar{X}=2,56$) öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre daha olumsuz görüş belirttiklerini göstermektedir.

Bu durumun öğrenim görülen üniversitelerin okul deneyimine yönelik uygulamalarının ve söz konusu üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin okul deneyimi dersine yaklaşımlarının farklılığından kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 3. Müzik öğretmeni adaylarının lisans programında yer alan okul deneyimi dersine yönelik görüşlerinin öğrenim görülen üniversitenin bulunduğu coğrafi bölgeye göre farklılık durumu
(Table 3. Variation of views of candidate music teachers about school experience course in bachelor of science program according to geographical position of university)

Sorular	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P	Anlam
1. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	3,52 102,30	3 155	1,17 0,66	1,78	0,15	-
2. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	12,45 209,04	3 154	4,15 1,36	3,06	0,03*	1-4 4-1
3. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	5,23 193,72	3 155	1,74 1,25	1,39	0,25	-
4. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	4,16 268,77	3 153	1,39 1,76	0,79	0,50	-
5. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	3,03 265,45	3 152	1,01 1,75	0,58	0,63	-
6. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	5,40 282,45	3 154	1,80 1,83	0,98	0,40	-
7. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	4,80 204,45	3 153	1,60 1,34	1,20	0,31	-
8. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	6,92 256,75	3 154	2,31 1,67	1,38	0,25	-
9. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	2,59 268,81	3 154	0,86 1,75	0,50	0,69	-
10. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	23,07 187,82	3 153	7,69 1,23	6,27	0,000*	1-4 4-1 2-4 4-2
11. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	14,99 217,40	3 155	5,0 1,40	3,56	0,02*	2-3 3-2
12. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	14,69 249,615	3 153	4,90 1,63	3,00	0,03*	3-4 4-3

13. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	4,55 270,12	3 151	1,52 1,79	0,85	0,47	-
14. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	7,89 143,13	3 153	2,63 0,94	2,81	0,04*	1-4 4-1
15. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	7,22 234,32	3 154	2,41 1,52	1,58	0,20	-
16. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	3,68 283,26	3 154	1,23 1,84	0,67	0,57	-
17. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	0,75 288,22	3 154	0,25 1,87	0,13	0,94	-
18. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	6,33 251,85	3 152	2,11 1,66	1,27	0,29	-
19. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	4,13 210,73	3 154	1,38 1,37	1,01	0,39	-
20. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	8,79 236,55	3 154	2,93 1,54	1,91	0,13	-
21. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	3,01 305,68	3 152	1,00 2,01	0,50	0,68	-
22. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	1,11 273,98	3 154	0,37 1,78	0,21	0,89	-
23. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	5,56 204,97	3 154	1,86 1,33	1,39	0,25	-
24. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	10,51 294,19	3 155	3,50 1,90	1,85	0,14	-
25. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	6,26 196,38	3 149	2,09 1,32	1,58	0,20	-
26. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	12,74 281,15	3 149	4,25 1,89	2,25	0,90	-
27. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	6,38 307,35	3 155	2,13 1,98	1,07	0,36	-
28. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	13,42 310,55	3 153	4,47 2,03	2,20	0,09	-
29. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	7,99 296,93	3 155	2,66 1,92	1,39	0,25	-
30. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	12,51 312,13	3 155	4,17 2,01	2,07	0,11	-
31. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	13,43 212,04	3 154	4,48 1,38	3,25	0,02*	1-3 3-1 1-4 4-1
32. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	5,96 196,75	3 153	1,99 1,29	1,54	0,21	-
33. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	11,14 279,70	3 152	3,71 1,84	2,02	0,11	-
34. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	5,60 305,38	3 153	1,87 2,00	0,94	0,43	-
35. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	18,45 264,50	3 154	6,15 1,72	3,58	0,02*	1-4 4-1
36. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	5,40 274,98	3 154	1,80 1,79	1,10	0,39	-
37. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	3,36 272,08	3 155	1,12 1,76	0,64	0,59	-
38. Soru	Gruplar Arası Grup İçi	1,95 321,95	3 155	0,65 2,08	0,31	0,82	-

(*) işareti farkın anlamlı olduğunu göstermektedir; $p < 0.05$
(Bölgeler = İç Anadolu 1, Ege 2, Karadeniz 3, Marmara 4)

Tablo 3.'te yer alan müzik öğretmeni adaylarının lisans programında yer alan okul deneyimi dersine yönelik görüşleri arasında öğrenim görülen üniversitenin bulunduğu coğrafi bölgeye göre farklılık olup olmadığı incelendiğinde;

Okul deneyimi dersi ile öğretmenlik mesleğini tanıdım ve sevdim ($0,05 > 0,003$), okul deneyimi dersinin fakülte ve okul tarafından önemsendiğini düşünüyorum ($0,05 > 0,000$), fakülte ile okulun işbirliğine yönelik sıkıntılar yaşandığını düşünüyorum ($0,05 > 0,02$), bölüm derslerinin yoğunluğu okul deneyimi uygulamalarını olumsuz olarak etkilemektedir ($0,05 > 0,03$), uygulama okulunda gözlemlerimin mesleki gelişimime katkı sağladığını düşünüyorum ($0,05 > 0,04$), uygulama

okulundaki öğretmenlerin bizlere olumlu birer örnek olduklarını düşünüyorum (0,05>0,02), uygulama okulundaki idarecilerin bizlere okulu tanımamızda iyi birer rehber olduklarını düşünüyorum (0,05>0,02) görüşlerinde anlamlı bir farklılık oluştuğu görülmektedir.

Müzik öğretmeni adaylarının görüşlerine ilişkin aritmetik ortalamalar 2. soruda Marmara Bölgesinde ($\bar{X}=4,94$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, İç Anadolu Bölgesinde ($\bar{X}=3,30$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre, 10. soruda Marmara Bölgesinde ($\bar{X}=4,47$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, İç Anadolu Bölgesinde ($\bar{X}=3,27$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre ve Marmara Bölgesinde ($\bar{X}=4,47$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, Ege Bölgesinde ($\bar{X}=3,33$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre, 14. soruda Marmara Bölgesinde ($\bar{X}=4,65$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, İç Anadolu Bölgesinde ($\bar{X}=4,03$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre, 31. soruda Marmara Bölgesinde ($\bar{X}=4,00$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, İç Anadolu Bölgesinde ($\bar{X}=3,21$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre ve Karadeniz Bölgesinde ($\bar{X}=3,72$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, İç Anadolu Bölgesinde ($\bar{X}=3,21$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre, 35. soruda Marmara Bölgesinde ($\bar{X}=3,94$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, İç Anadolu Bölgesinde ($\bar{X}=2,81$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre daha olumlu, 11. soruda Karadeniz Bölgesinde ($\bar{X}=3,46$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, Ege Bölgesinde ($\bar{X}=2,50$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre, 12. soruda Karadeniz Bölgesinde ($\bar{X}=4,02$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, Marmara Bölgesinde ($\bar{X}=3,00$) bulunan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre daha olumsuz görüş belirttiklerini göstermektedir.

Bu durumun öğrenim görülen üniversitelerin buldukları coğrafi bölgede okul deneyimine yönelik uygulamalarının ve söz konusu bölgelerde bulunan üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin okul deneyimi dersine yaklaşımlarının farklılığından kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 4. Müzik öğretmeni adaylarının lisans programında yer alan okul deneyimi dersine yönelik görüşlerinin öğrenim görülen üniversitenin merkeze yakınlık uzaklık durumuna göre farklılık durumu (Table 4. Variation of views of candidate music teachers about school experience course in bachelor of science program according to distance of university to city centre)

Sorular	Merkeze Yakın			Merkezden Uzak			t	P
	f	$\bar{X}$	ss	f	$\bar{X}$	ss		
1. Soru	104	4,52	0,92	55	4,78	0,53	-2,27	0,03*
2. Soru	104	3,39	1,20	54	3,74	1,14	-1,80	0,07
3. Soru	104	3,96	1,09	55	4,02	1,19	-,30	0,76
4. Soru	102	3,22	1,30	55	3,46	1,37	-1,08	0,28
5. Soru	102	3,53	1,27	54	3,28	1,39	1,14	0,26
6. Soru	103	3,43	1,32	55	3,20	1,42	1,01	0,32
7. Soru	103	3,42	1,15	54	3,67	1,17	-1,28	0,20
8. Soru	130	2,50	1,30	55	2,82	1,28	-1,50	0,14
9. Soru	104	3,47	1,31	54	3,48	1,33	-,05	0,96
10. Soru	102	3,36	1,19	55	3,89	1,03	-2,90	0,004*
11. Soru	104	3,20	1,16	55	2,91	1,30	1,45	0,148
12. Soru	103	3,74	1,24	54	3,44	1,40	1,35	0,18
13. Soru	101	3,18	1,28	54	3,02	1,43	0,71	0,48
14. Soru	102	4,07	1,06	55	4,33	0,82	-1,58	0,12
15. Soru	103	3,55	1,26	55	3,86	1,19	-1,46	0,15
16. Soru	103	3,07	1,34	55	2,82	1,38	1,11	0,27
17. Soru	104	3,34	1,27	54	3,45	1,53	-,45	0,02*
18. Soru	102	3,29	1,25	54	3,50	1,37	-,95	0,35
19. Soru	104	3,79	1,12	54	3,70	1,27	0,43	0,67
20. Soru	103	3,38	1,28	55	3,64	1,19	-1,24	0,22
21. Soru	101	3,11	1,39	55	3,15	1,47	-,15	0,88
22. Soru	104	2,90	1,28	54	2,96	1,41	-,27	0,79
23. Soru	104	2,42	1,17	54	2,13	1,12	1,52	0,13
24. Soru	104	2,90	1,31	55	3,31	1,50	-1,76	0,08
25. Soru	99	4,07	1,20	54	4,22	1,08	-,78	0,44
26. Soru	100	2,54	1,37	53	2,28	1,43	1,09	0,28
27. Soru	104	2,58	1,40	55	2,33	1,43	1,06	0,29
28. Soru	102	3,10	1,44	55	2,78	1,44	1,32	0,19
29. Soru	104	2,56	1,40	55	2,18	1,35	1,63	0,11
30. Soru	104	2,77	1,34	55	2,51	1,60	1,03	0,007*
31. Soru	104	3,37	1,17	54	3,72	1,24	-1,79	0,08
32. Soru	104	3,82	1,13	53	4,00	1,16	-,95	0,34
33. Soru	101	3,42	1,44	55	3,75	1,21	-1,52	0,02*
34. Soru	103	2,68	1,44	54	2,28	1,32	1,70	0,09
35. Soru	103	2,88	1,36	55	3,27	1,28	-1,75	0,08
36. Soru	103	2,85	1,31	55	2,80	1,39	0,20	0,84
37. Soru	104	2,70	1,34	55	2,86	1,30	-,69	0,49
38. Soru	104	3,05	1,41	55	2,84	1,48	0,88	0,38

(*) işareti farkın anlamlı olduğunu göstermektedir; $p < 0.05$
(Merkeze Yakın Üniversiteler = Gazi, Niğde, Selçuk, Abant İzzet Baysal) (Merkezden Uzak Üniversiteler = Pamukkale, 19 Mayıs, Balıkesir)

Tablo 4'te yer alan müzik öğretmeni adaylarının lisans programında yer alan okul deneyimi dersine yönelik görüşleri arasında öğrenim görülen üniversitenin merkeze yakınlık uzaklık durumuna göre farklılık olup olmadığı incelendiğinde;

Okul deneyimi dersinin gerekli bir ders olduğunu düşünüyorum (0,05>0,03), okul deneyimi dersinin fakülte ve okul tarafından

önemsendiğini düşünüyorum ($0,05 > 0,004$), uygulama okulundaki gözlemlerime yönelik rapor hazırlamaktan sıkılıyorum ($0,05 > 0,02$), uygulama okulundaki öğretmenlerin derslerine gereken önemi ve özeni göstermediklerini düşünüyorum ($0,05 > 0,007$), uygulama okulundaki idareciler devam konusunda anlayışlı davrandılar ($0,05 > 0,02$), görüşlerinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Müzik öğretmeni adaylarının görüşlerine ilişkin aritmetik ortalamalar 1. soruda merkezden uzak ($\bar{X}=4,78$) olan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, merkeze yakın ($\bar{X}=4,52$) olan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre, 10. soruda merkezden uzak ($\bar{X}=3,89$) olan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, merkeze yakın ($\bar{X}=3,36$) olan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre, 33. soruda merkezden uzakta ($\bar{X}=3,75$) olan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, merkeze yakın ($\bar{X}=3,42$) olan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre daha olumlu, 17. soruda merkezden uzak ($\bar{X}=3,45$) olan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, merkeze yakın ($\bar{X}=3,34$) olan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre, 30. soruda merkeze yakın ($\bar{X}=2,77$) olan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, merkezden uzak ($\bar{X}=2,51$) olan üniversitelerde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına göre daha olumsuz görüş belirttiklerini göstermektedir.

Bu durumun merkeze yakın veya uzak olan üniversitelerin okul deneyimine yönelik uygulamalarının ve söz konusu bölgelerde bulunan üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin okul deneyimi dersine yaklaşımlarının farklılığından kaynaklandığı söylenebilir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

Araştırma bulguları doğrultusunda;

- Müzik öğretmeni adaylarının tamamının okul deneyimi dersini gerekli bir ders olarak gördükleri,
- Müzik öğretmeni adaylarının okul deneyimi dersi ile öğretmenlik mesleğini tanıyıp sevmelerinin, öğretmenlik mesleğine yönelik tecrübe kazanmalarının, ders planı hazırlayabilmelerinin, lisans eğitimi boyunca öğrendiklerini uygulama okulundaki gözlemlerine yansıtılabilmelerinin, mesleki gelişimlerinin, okulun işleyişi hakkında bilgilenmelerinin, okulun örgütsel yapısını anlamalarının büyük ölçüde sağlandığı,
- Okul deneyimi dersi ile istenen hedef davranışları tam olarak kazandığını düşünen ve uygulama okulunda hiçbir sıkıntı yaşamadığını belirten müzik öğretmeni adaylarının çoğunlukta olduğu,
- Okul deneyimi dersinin fakülte ve okul tarafından önemsendiğini, uygulama öğretim elemanı görevlerini yerine getirdiğini, uygulama okulundaki öğretmenlerin kendilerine olumlu birer örnek olduğunu, uygulama okulundaki öğretmenlerin çalışmalarında kendilerine güdüleyici davrandıklarını ve uygulama okulundaki idarecilerin devam konusunda anlayışlı davrandıklarını belirten müzik öğretmeni adaylarının çoğunlukta olduğu,
- Müzik öğretmeni adaylarının büyük çoğunluğunun bölüm derslerinin yoğunluğu okul deneyimi uygulamalarını olumsuz olarak etkilemektedir görüşünü benimsedikleri,
- Müzik öğretmeni adaylarının okul deneyimi dersi ile ölçme-değerlendirme becerilerinin gelişmesinin ve ders anlatırkenki heyecanın nasıl kontrol edileceğinin orta ölçüde sağlandığı,

- Okul deneyimi dersi için belirlenen bir dönemlik sürenin okulu, öğrencileri, öğretmenleri tanımak için orta ölçüde yeterli olduğu,
- Müzik öğretmeni adaylarının fakülte ile okulun işbirliğine yönelik sıkıntılar yaşandığını, uygulama okulundaki gözlemlerin alana ait bilgilerin tek başına kullanılmasının yetersiz olduğunu, uygulama okulunda yaptığım gözlemlere yönelik rapor hazırlamanın gerekli olduğunu, uygulama okulundaki gözlemlere yönelik rapor hazırlamaktan sıkıldıklarını, okul deneyimi dersinde gereğinden çok rapor hazırlandığını, uygulama öğretim elemanının gözlem raporlarına gereğinden fazla önem verdiğini, uygulama okulundaki öğretmenlerin ders anlatım yöntemlerini etkili olmadığını, uygulama okuluna yönlendirilen aday öğretmen sayısı fazla olduğunu, uygulama okuluna yönlendirilen aday öğretmen sayısının fazla olması yapılan etkinliklerin niteliğini azalttığını, uygulama okulundaki öğretmenlerin derslerine gereken önemi ve özeni göstermediklerini, uygulama okulundaki idarecilerin bizlere okulu tanımamızda iyi birer rehber olduklarını, uygulama okulundaki ortam derslerin sağlıklı yürümesini engellediğini, uygulama okulundaki fiziksel şartlar ile araç-gereçlerin yetersizliği eğitim-öğretim etkinliklerini olumsuz olarak etkilediğini orta ölçüde düşündükleri,
- Müzik öğretmeni adaylarının derse olan ilgilerinin uygulama okulundaki öğrencilerin derslerdeki olumsuz tavırlarından etkilendiğini, uygulama okulundaki öğretmenlerin dersin içeriğini bilmediklerini, dersin amacına uygun davranmadıklarını ve öğretmen adaylarından çekindiklerini, uygulama okulundaki idarecilerin kendilerine gereken ilgiyi göstermediklerini az da olsa düşündükleri,
- Öğrenim görülen üniversitenin, öğrenim görülen üniversitenin bulunduğu coğrafi bölgenin ve öğrenim görülen üniversitenin merkeze yakınlık uzaklık durumunun müzik öğretmeni adaylarının görüşlerinde anlamlı bir farklılık oluşturduğu, sonuçlarına ulaşılmıştır.
Araştırma sonuçları doğrultusunda;
- Bölüm derslerinin uygulama okulundaki öğretmen adayları performansını etkilememesine ve okul deneyimi dersi için belirlenen bir dönemlik süreye yönelik olarak müzik öğretmenliği lisans programının gözden geçirilmesi, müzik öğretmeni adaylarının performanslarını yükseltecek iyileştirici değişikliklerin yapılması,
- Okul deneyimi dersinin yürütülmesi sürecinde fakülte ile okulun işbirliğine yönelik yaşanan sıkıntıların tespit edilip giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması,
- Uygulama okuluna yönlendirilen aday öğretmen sayısının azaltılarak uygulama okulunda yapılan etkinliklerin niteliğinin artırılması,
- Okul deneyimi dersinin amacına uygun olarak yürütülmesi ve müzik öğretmeni adaylarının hedeflenen kazanımlara ulaşabilmelerinin sağlanması için uygulama okulundaki ortamı, fiziksel şartlar ile araç-gereçleri yeterli düzeye getirecek çalışmaların yapılması,
- Uygulama okulundaki öğrencilerin derslerdeki tavırlarını olumlu yönde değiştirebilmek, uygulama okulundaki öğretmenlerin ders anlatım yöntemlerini etkili hale getirebilmek, derslerine gereken önemi ve özeni göstermelerini sağlamak, uygulama okulundaki idarecilerin müzik öğretmeni adaylarına okulu tanıma konusunda iyi birer rehber olabilmeleri ve kendilerine gereken

ilgiyi göstermeleri için onları bir dönem boyunca gözlemleyen müzik öğretmeni adaylarının konuya yönelik tespitlerinin değerlendirilmesi ve bu değerlendirmeler ile ilgili dönütlerin dönem sonunda okul deneyimi dersi değerlendirme toplantısı yapılarak burada tartışılması,

- Uygulama okulundaki öğretmenlere dersin içeriği ve amaçlarına yönelik olarak, uygulama okulundaki idarecilere ise öğretmen adaylarına yaklaşım ve tutumlarına yönelik olarak hizmet içi kurslar düzenlenmesi,
- Uygulama okulundaki öğretmenlere okul deneyimi dersinin temel öğelerinden biri oldukları ve müzik öğretmeni adaylarının onların tecrübelerinden yararlanmalarının gereği ve önemi ilgili dersin başında açıklanarak kendilerinin müzik öğretmeni adaylarından çekinmelerinin engellenmesi, paylaşımlarının arttırılması, dersi uygulama öğretim elemanı ve müzik öğretmeni adayları ile işbirliği içerisinde yürütmelerinin sağlanması,
- Müzik öğretmeni adaylarının okul deneyimi dersi ile ölçme-değerlendirme becerilerini geliştirmeleri ve ders anlatırkenki heyecanın nasıl kontrol edileceğini öğrenmeleri için okul deneyimi dersi kapsamında yürütülen gözlemlerin yanı sıra dersin işlenmesi ve değerlendirilmesi sürecinde aktif olmalarının sağlanması,
- Müzik öğretmeni adaylarının uygulama okulundaki gözlemlerinde alana ait bilgilerini alan eğitimi ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerinde edindikleri bilgiler ile pekiştirerek kullanabilmeleri için bu donanımı sağlayıcı diğer derslerde gözlenerek eksikliklerinin giderilmesi,
- Müzik öğretmeni adaylarına uygulama okulunda yapılan gözlemlere ilişkin raporların hem kendi kişisel ve mesleki gelişimleri için, hem dersin işleyişi hem de söz konusu dersin uygulamadaki görünümünün ve yansımalarının değerlendirilmesi için yazıldığı için ilgili dersin başlangıcında detaylı olarak açıklanması ve böylelikle müzik öğretmeni adaylarının derse yönelik hazırladıkları raporu severek, isteyerek ve yüklenilen sorumluluğun bilincinde olarak yazmalarının sağlanması,
- Müzik öğretmeni adaylarının söz konusu ders ile kazandırılmak istenen hedef davranışları hiçbir fark gözetmeksizin her üniversitede aynen kazanabilmeleri için gerekli olan tespit, inceleme ve değerlendirmelerin yapılması, önerilmektedir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Celep, C. ve diğerleri. (2005). Meslek Olarak Öğretmenlik. Ankara: Anı Yayıncılık.
2. Demirtaş, H. ve Güneş, H., (2004). Okul Deneyimi I-II. Ankara: Anı Yayıncılık.
3. Ertuğrul, H., (2006). Öğretmenin Başarı Kılavuzu. İstanbul: Nesil Matbaacılık.
4. Say, A., (2005). Müzik Öğretimi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
5. Selçuk, Z., (2000). Okul Deneyimi ve Uygulama. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
6. Türkmen, Ş., (2003). Uygulamada Öğretmen. Ankara: Alp Yayınevi.
7. Uçan, A., (2005). Müzik Eğitimi. Ankara: Evrensel Müzikevi.
8. YÖK, (2007) Müzik Öğretmenliği Lisans Programı.